

Aastaaruanne 2023

Loome kaubanduse tulevikku.

Üldteave

Ärinimi: ESTO AS

Õiguslik vorm: aktsiaselts (AS)

Tegevuslitsents: krediidiandja litsents Eesti Finantsinspeksioonilt

Registrikood: 14180709 (Eesti Vabariigi äriregister)

Käibemaksukohustustlase number: EE102137143

Aadress: Laeva tn 2, 10111 Tallinn, Harju maakond

Telefon: +372 622 5252

E-post: info@esto.ee

Koduleht: www.esto.ee

Aruandeperiood: 1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023

Sõltumatu vandeaudiitor: KPMG International (KPMG Baltics OÜ)

Aruandevaluuta on euro (EUR), ühikud on tuhandetes.

ESTO AS 2023. aasta raamatupidamise aruanne on auditeeritud.

Sisukord

Üldteave.....	2
Sisukord	3
Olulised sündmused	4
Tegevusaruanne.....	5
Raamatupidamise aruanne	7
Finantsseisundi aruanne	7
Rahavoogude aruanne	10
Omakapitali muutuste aruanne.....	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa nr 1. Üldteave.....	12
Lisa nr 2. Olulised arvestuspõhimõtted	12
Lisa nr 2.1. Raamatupidamise alused.....	12
Lisa nr 2.2. Uute muudetud standardite ja uute arvestuspõhimõtete kasutamine ja tõlgendamine	12
Lisa nr 2.3. Väljaantud, kuid veel jõustumata ja ennetähtaegselt kasutusele võtmata standardid	14
Lisa nr 2.4. Arvestus- ja esitusvaluuta.....	15
Lisa nr 2.5. Otsuste ja hinnangute kasutamine	15
Lisa nr 2.6. Arvestuspõhimõtted.....	16
Lisa nr 3. Finantsriski juhtimine ja ülevaade.....	26
Lisa nr 4. Finantsinstrumentide õiglase väärtus	38
Lisa nr 5. Puhas intressitulu	41
Lisa nr 6. Teenus- ja vahendustasu puhastulu.....	41
Lisa nr 7. Laenud ja ettemaksed klientidele	42
Lisa nr 8. Immateriaalne põhivara.....	44
Lisa nr 9. Muud varad	44
Lisa nr 10. Antud ja saadud laenud	45
Lisa nr 11. Võlad tarnijatele ja muud võlad	46
Lisa nr 12. Maksukohustised	46
Lisa nr 13. Aktsiakapital ja reservid	47
Lisa nr 14. Muud tegevuskulud.....	48
Lisa nr 15. Tööjõukulud.....	48
Lisa nr 16. Seotud osapooled.....	49
Lisa nr 17. Raha ja raha lähendid.....	51
Lisa nr 18. Tingimuslikud kohustused	51
Juhatuse liikmete allkirjad aastaaruandele	52
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	53

Olulised sündmused

ESTO AS on ESTO grupi Eesti tegevusüksus, mis pakub ESTO grupi kaubandusplatvormi tooteid ja teenuseid Eesti kasutajatele ja partneritele. ESTO AS on praegu ESTO grupi suurim ja edukaim ettevõtte.

Müügi kogumaht

134
milj

Müügi kogumahu
kasv

5%

Kasutajate arvu
kasv

27%

Äripartnerite arvu kasv

31%

ESTO grupp asutati 2017. aastal väikeses kohvikus Tallinna kesklinnas (Eestis) visiooniga saada eelistatuimaks kohaks, kus saab kohalikes kauplustes ostelda ise ükskõik millises maailma nurgas olles. Täna toetab ESTO sadu tuhandeid inimesi ja ettevõtteid rahvusvahelisel areenil oma kõik-ühes kaubandusplatvormiga.

Me oskame väga hästi aidata ettevõtetel müüa ja inimestel osta – nii lihtne see ongi.

Tegevusaruanne

Olulised finantsnäitajad (tuhandetes eurodes)

Kogutulu 2023/2022	Puhaskasum 2023/2022	Kokku varad 2023/2022
21,865/15,988	5,851/3,748	63,293/45,467
Laenuportfell 2023/2022	Omakapital pluss allutatud laenud 2023/2022	Omakapital 2023/2022
61,750/44,855	17,906/12,055	13,906/8,055

Suhtarvud ja antud laenud

Omakapitali tootlus	Vara tootlus	Kulu/tulu suhe
53%	11%	17%

Omakapitali osakaal laenuportfelist	2023 väljastatud laenud
30%	~62 milj

Valemid

Omakapitali puhastootlus: puhaskasum/omakapitali keskmine

Koguvarede puhastootlus: puhaskasum/varade keskmine

Kulu/tulu suhe: tegevuskulud/kogutulu

Omakapitali osakaal laenuportfelist: omakapital sh allutatud laenud/laenuportfell

Laenuportfell: sh kontsernisisene rahastamine

ESTO AS on ESTO grupi Eesti tegevusüksus, mis pakub ESTO grupi kaubandusplatvormi tooteid ja teenuseid Eesti klientidele ja kaupmeestele.

ESTO AS-i jaoks oli 2023 edukas aasta, mida iseloomustab muljetavaldav finantskasv ja strateegilised edusammud Eesti turul.

Küllaltki keerulisele majandusolukorrale vaatamata suutis ESTO AS oma tugevat kasvu kõigi arvnäitajate osas jätkata.

- Müügi kogumaht kasvas 2023. aastal 134 miljoni euron.
- Kogutulu kasvas märkimisväärselt, 37% võrra 21,8 miljoni euron, mis tulenes peamiselt suurenenud nõudlusest meie teenuste ja toodete järele.
- Tegevuskulud on jäänud samale tasemele, kasvades vaid 15%.
- Kliendilaenude portfelli kasvas 26%, ületades 55 miljoni euro taseme.

ESTO AS saavutas kõik oma seatud eesmärgid ning tegi märkimisväärsed turundusele ja toodete tõhususele suunatud investeeringuid.

Kogu 2023. aasta jooksul keskendus ESTO AS oma tegevuse efektiivsuse suurendamisele, kasumlikkuse kasvatamisele ja klienditeeninduse täiustamisele. Ettevõtte pühendumine innovatsioonile ja protsesside optimeerimisele aitas kaasa sujuva kliendikogemuse pakkumisele ja parandas tegevuste tulemuslikkust üldiselt. ESTO AS-is on riskijuhtimise raamistik, mille eesmärk vähendada krediidiriski ja tagada laenuportfelli jätkusuutlikkus.

Lõppkokkuvõttes võimaldas meie tegevus jääda kasvuteel kasumlikuks ning teenida üle 10,3 miljoni euro EBITDA-d ja 5.9 miljonit eurot puhaskasumit.

ESTO AS-i väljavaated jätkuva kasvu ja edu saavutamiseks 2024. aastal on head. Kindla finantsvundamendi, kliendikeskse lähenemise ja innovatsioonile keskendumisega soovib ESTO AS veelgi laiendada oma turuosa, edendada tipptasemel tegevust ning pakkuda klientidele ja kaupmeestele üha suuremat väärtust.

Sellel teekonnal tuleb ette väljakutseid, mis on peamiselt seotud riskidega, mille märksõnadeks on makromajanduslikud muutused, krediidirisk ja turuomadused.

Ja nagu alati, tahaksin tänada meie pühendunud meeskonnaliikmeid, toetavaid investoreid ning lojaalseid kaupmehi ja kliente nende jätkuva usalduse ja toetuse eest. Koos ehitame kaubandusmaailma jaoks paremat tulevikku.

Martin Ustaal
ESTO Eesti juhatuse liige

Raamatupidamise aruanne

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Käibevarad			
Raha ja raha lähendid	17	1,477	387
Laenud ja ettemaksed klientidele	7	52,287	41,352
Ettemaksed		659	624
Muud varad	9	489	360
Kokku käibevarad		54,911	42,724
Põhivarad			
Laenud ja ettemaksed klientidele	7	8,287	2,602
Materiaalne põhivara		29	56
Immateriaalne põhivara	8	66	85
Kokku põhivara		8,381	2,743
KOKKU VARAD		63,293	45,467
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Antud ja saadud laenud	10	14,431	7,296
Võlad tarnijatele ja muud võlad	11	5,831	1,938
Maksukohustised	12	30	41
Kokku lühiajalised kohustised		20,292	9,276
Pikaajalised kohustised			
Antud ja saadud laenud	10	29,095	28,136
Kokku pikaajalised kohustised		29,095	28,136
KOKKU KOHUSTISED		49,387	37,412

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21.05.2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
Omakapital			
Aktiivkapital	13	100	100
Ülekurss		155	155
Kohustuslik reservkapital	13	11	11
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		7,789	4,041
Kokku koondkasum		5,851	3,748
Kokku omakapital		13,906	8,055
KOKKU KOHUSTISED JA OMAKAPITAL		63,293	45,467

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21. 05. 2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	2023	2022
Intressitulu laenudelt	5	15,622	11,211
Intressikulu	5	(4,493)	(3,206)
Puhas intressitulu laenudelt		11,129	8,005
Muu intressitulu		19	-
Muu intressitulu kokku		19	-
Teenus- ja vahendustasu tulud	6	2,341	1,660
Teenus- ja vahendustasu kulud	6	(876)	(957)
Teenus- ja vahendustasu puhastulu		1,464	703
Muud tulud		212	164
Amortiseeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum	3	(2,970)	(1,815)
Finantsinstrumentide väärtuse langus	3	(276)	(306)
Muud tegevuskulud	14	(2,407)	(2,111)
Tööjõukulud	15	(1,034)	(740)
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8	(54)	(55)
Muud kulud		(234)	(96)
Kasum enne tulumaksustamist		5,851	3,748
Tulumaks		-	-
Aruandeaasta kasum		5,851	3,748
Muu koondkasum		-	-
Muu koondkasum kokku		5,851	3,748

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21. 05. 2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	2023	2022
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Kasum (kahjum)		5,851	3,748
Korrigeerimised või muutused:		(3,366)	(2,359)
– Intressitulu		(450)	(588)
– Intressikulu		-	1,048
– Allahindlused (provisjonid)	3	276	306
– Amortiseeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum	3	(2,970)	(1,815)
– Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8	51	55
– Muud korrigeerimised		(273)	(1,365)
Kokku korrigeerimised või muutused		2,485	1,389
Muutused:			
– Muud varad ja ettemaksed		(741)	193
– Võlad tarnijatele ja muud võlad		3,894	1,169
– Laenud ja ettemaksed klientidele		(7,159)	(12,038)
Kokku muutused		(4,006)	(10,676)
ÄRITEGEVUSES KASUTATUD NETORAHAVOOD		(1,521)	(9,287)
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse põhivara soetamine		(4)	(27)
Immateriaalse põhivara soetamine	8	(3)	(9)
Muud antud laenud		(270)	-
INVESTEERIMISTEGEVUSEST (INVESTEERIMISTEGEVUSES NETORAHAVOOD)	SAADUD / KASUTATUD)	(277)	(36)
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Kasum antud ja võetud laenudest		23,477	22,925
Laenude tagasimaksed		(20,588)	(13,920)
NETORAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		2,889	9,005
RAHA JA RAHA LÄHENDITE NETOSUURENEMINE / (VÄHENEMINE)		1,090	(319)
Raha ja raha lähendid perioodi alguses		387	706
Raha ja raha lähendid perioodi lõpus		1,477	387

Omakapitali muutuste aruanne

2023

(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Kokku omakapital
Saldo seisuga 31.12.2022	100	155	11	7,789	8,055
Kokku perioodi muu koondkasum	-	-	-	5,851	5,851
Aruandeaasta kasum	-	-	-	5,851	5,851
Saldo seisuga 31.12.2023	100	155	11	13,640	13,906

2022

(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Kokku omakapital
Saldo seisuga 31.12.2021	100	155	11	4,041	4,307
Kokku perioodi muu koondkasum	-	-	-	3,748	3,748
Aruandeaasta kasum	-	-	-	3,748	3,748
Saldo seisuga 31.12.2022	100	155	11	7,789	8,055

Lisateave omakapitali kohta on toodud lisas nr 13.

Lehekülgedel 12–51 toodud lisad moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa nr 1. Üldteave

ESTO AS (edaspidi: ESTO ja/või ettevõtte) on 06.01.2017 Eestis asutatud ja Eestis asuv ettevõtte. Ettevõtte juriidiline aadress on Laeva tn 2, 10111 Tallinn, Harju maakond, Eesti. Ettevõtte peamine tegevussuund on tarbijakrediidilaenude väljastamine ESTO kaupmeeste võrgustiku kaudu või otse klientidele.

Lisa nr 2. Olulised arvestuspõhimõtted

Lisa nr 2.1. Raamatupidamise alused

Ettevõtte 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus vastuvõetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS).

Kirjeldatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on kõikide esitatud perioodide osas kohaldatud järjepidevalt.

Ettevõtte juhatus kinnitas raamatupidamise aastaaruande väljastamiseks 21.05.2024. Eesti äriseadustiku kohaselt peavad juhatuse poolt koostatud aastaaruande, sealhulgas raamatupidamise aastaaruande, kinnitama nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek.

Lisa nr 2.2. Uute muudetud standardite ja uute arvestuspõhimõtete kasutamine ja tõlgendamine

Kasutatud arvestuspõhimõtted on kooskõlas eelmise eelarveaasta arvestuspõhimõtetega. Aruandeperioodil ei ole ettevõtte võtnud ennetähtaegselt kasutusele ühtegi muud standardit, tõlgendust või muudatust, mis on välja antud, kuid ei ole veel jõustunud.

IAS 1 „Finantsasuannete esitamine“ ja IFRS rakendusjuhendi 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata majandusüksustel avalikustada raamatupidamispõhimõtteid, mis kasulikumat, kuna:

- ettevõtelt nõutakse, et nad avalikustaksid oma olulised arvestuspõhimõtted, mitte peamised arvestuspõhimõtted;
- täpsustatakse, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud

arvestuspõhimõtted on iseenesest ebaolulised ja neid ei ole vaja avalikustada; ning

- täpsustatakse, et kõik arvestuspõhimõtted, mis on seotud oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega, ei ole ettevõtte finantsaruannete seisukohast iseenesest olulised.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

Muudatustega kehtestatakse uus raamatupidamislike hinnangute määratlus: selgitatakse, et need on finantsaruannetes sisalduvad rahalised summad, mille mõõtmise suhtes valitseb ebakindlus. Muudatused selgitavad ka arvestus põhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost, täpsustades, et ettevõtte töötab arvestushinnangu välja selleks, et saavutada arvestuspõhimõtetes sätestatud eesmärk.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IAS 12 „Üksiktehingust tulenevate varade ja kohustistega seotud edasilükkunud tulumaks“ muutmine

Muudatused kitsendavad esmase kajastamiseerandi ulatust, et jätta välja tehingud, mis tekitavad võrdseid ja tasaarveldavaid ajutisi erinevusi – nt rendilepingud ja kohustised tegevuse lõpetamiseks. Rendilepingute ja tegevuse lõpetamise kohustiste puhul tuleb nendega seotud edasilükkunud tulumaksu vara ja kohustisi tunnustada alates varaseima võrdlusperioodi algusest, kusjuures igasugust kumulatiivset mõju kajastatakse sel kuupäeval jaotamata kasumi või muude omakapitali komponentide kohandamisena.

Kõigi muude tehingute puhul kohaldatakse muudatusi tehingute suhtes, mis toimuvad pärast varaseima esitatud perioodi algust.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IAS 12 „Rahvusvaheline maksureform – teise samba näidiseeskirjad“ muudatused

Muudatused on järgmised:

- Kohustuslik ajutine erand edasilükkunud maksude arvestamisel, mis tuleneb teise samba näidiseeskirjade jurisdiktsioonipõhisest rakendamisest; ja
- Avalikustamisnõuded asjaomastele ettevõtetele, mille eesmärk on aidata finantsaruannete kasutajatel paremini mõista vastavast õigusaktist tulenevat ettevõtte teise samba tulumaksuga seotud riskipositsiooni, eriti enne selle jõustumise kuupäeva.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ muudatused

IFRS 17 muudatused hõlmavad standardi IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kohaldamises tehtava ajutise erandi jõustumise kuupäeva edasilükkamist kahe aasta võrra ja kindlat lõpptähtaega, mis on antud kindlustusandjatele, kes vastavad teatavatele kriteeriumidele.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

Lisa nr 2.3. Väljaantud, kuid veel jõustumata ja ennetähtaegselt kasutusele võtmata standardid

Järgmisi uusi standardeid, tõlgendusi ja muudatusi 31. detsembril 2023 lõppenud aruandeperioodile veel ei rakendatud ning neid ei ole seetõttu käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kohaldatud. Ettevõtte kavatseb neid pärast nende jõustumist kohaldama hakata.

IFRS 16 „Liisingukohustus müügi-tagasirendi tehingus“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem. Ennetähtaegne kohaldamine on lubatud.)

2022. aasta septembris avaldas IASB IFRS 16 muudatused, et täpsustada nõudeid, mida müüja rentnik kasutab müügi-tagasirendi tehingu puhul tekkiva rendikohustuse mõõtmisel, et tagada, et müüja rentnik ei kajasta mingit summat kasumist või kahjumist, mis on seotud talle jääva kasutusõigusega.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

IAS 1 „Tingimustega seotud kohustiste lühi- või pikaajaliseks liigitamine, jõustumiskuupäeva edasilükkamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.)

2020. aasta jaanuaris ja 2022. aasta oktoobris avaldas IASB muudatused IAS 1 punktides 69-76, et täpsustada nõudeid kohustiste liigitamiseks lühi- või pikaajalisteks. Muudatused selgitavad:

Mida tähendab arvelduse edasilükkamise õigus:

- Et aruandeperioodi lõpus peab olema edasilükkamise õigus.
- Et seda liigitust ei mõjuta tõenäosus, et majandusüksus oma edasilükkamisõigust kasutab.
- Et kui vahetatavas kohustus olev varjatud tuletisinstrument on ise omakapitaliinstrument, ei mõjuta kohustise tingimused selle liigitamist.

Lisaks sellele on kehtestatud nõue, et avalikustamist nõutakse juhul, kui laenulepingust tulenev kohustus on liigitatud pikaajaliseks ja ettevõtte õigus arvelduse edasilükkamiseks sõltub tulevaste tingimuste täitmisest kaheteistkümneme kuu jooksul.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

IAS 7 ja IFRS 7 „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem. Ennetähtaegne kohaldamine on lubatud.)

Mais 2023 väljastas IASB standarditesse IFRS 7 „Rahavoogude aruanne“ ja IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“ tehtud muudatused, et selgitada tarnijate rahastamise kokkulepete omadusi ja nõuda selliste kokkulepete täiendavat avalikustamist. Muudatustes toodud avalikustamismõõdud on mõeldud selleks, et aidata finantsaruannete

kasutajatel mõista tarnijate rahastamise kokkulepete mõju majandusüksuse kohustustele, rahavoogudele ja likviidsusriskile.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

IAS 21 „Valuutakursside muutuste mõjud“ muudatused

(Muudatusi kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2025 või hiljem. Varasem kohaldamine on lubatud, aga sellisel juhul peab ettevõtte selle asjaolu avalikustama.)

Muudatustega selgitatakse, kuidas ettevõtte peaks hindama, kas valuuta on vahetatav, ja kuidas ta peaks vahetuskursi määrama, kui valuuta ei ole vahetatav, ning nõutakse sellise teabe avalikustamist, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel valuuta mittevahetatavuse mõju mõista.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

Muud uued standardid ja muudatused finantsaruandeid ei mõjuta.

Lisa nr 2.4. Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse (tuhandetes) eurodes, mis on ka ettevõtte arvestusvaluuta.

Lisa nr 2.5. Otsuste ja hinnangute kasutamine

Raamatupidamise aastaaruande koostamine eeldab juhtkonnalt otsuste, hinnangute ja eelduste tegemist, mis mõjutavad põhimõtete kohaldamist ning aruannetes kajastatud varade ja kohustiste suurust ning tulusid ja kulusid. Kuigi need hinnangud on tehtud juhtkonna parimate teadmiste kohaselt ja arvestades nende arusaama praegustest sündmustest, ei pruugi tegelikud tulemused neile vastata ja nad võivad nimetatud hinnangutest oluliselt erineda.

Hinnanguid ja nendega seotud eeldusi hinnatakse pidevalt ning need tuginevad ajaloolisele kogemustele ja muudele teguritele, sealhulgas eeldatavatele tulevikusündmustele, mida peetakse asjaolusid arvestades asjakohasteks. Muutusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Hinnangud

Teave raamatupidamise põhimõtete kohaldamisel tehtud hinnangute kohta, millel on aruandes kajastatud summadele olulisim mõju, on toodud järgmistes lisades:

Lisa nr 3: kriteeriumide kehtestamine, mille alusel määratakse kindlaks, kas finantsvara krediidirisk on selle esmasest kajastamisest alates kasvanud, otsustatakse metodoloogia tulevikku vaatava teabe kaasamiseks eeldatava krediidikahju mõõtmise ning valitakse ja kinnitatakse eeldatava krediidikahju mõõtmiseks kasutatavad mudelid.

Eeldused ja hindamisebakindlused

Teave eelduste ja hindamisebakindluste kohta, millega kaasneb oluline risk, et nende tõttu osutub vajalikuks 31. detsembril 2023 lõppenud aasta osas oluliste korrigeerimiste tegemine, on toodud alljärgnevas lisades.

- **Lisa nr 2.6 alajaotus „Finantsvarad ja finantskohustised“ ja lisa nr 3:** finantsinstrumentide väärtuse langus: eeldatava krediitkahju mõõtmise mudeli sisendite, sealhulgas kaetavate rahavoogude hindamisel ja tulevikku vaatava teabe kaasamisel kasutatavate peamiste eelduste, kindlaksmääramine.
- **Lisa 4:** finantsinstrumentide õiglase väärtus: varade ja kohustiste õiglase väärtuse määramine.

Lisa nr 2.6. Arvestuspõhimõtted

Alljärgnevalt on esitatud käesoleva raamatupidamise aastaruande koostamise aluseks olevad peamised arvestuspõhimõtted. Kirjeldatud arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt, välja arvatud kui järgnevas tekstis on teisiti sätestatud.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähendid finantsseisundi aruandes hõlmavad sellise vara saldosi, mille lõpptähtaeg omandamise kuupäeva seisuga on vähem kui kolm kuud, sealhulgas sularaha ja piiranguteta raha lähendite saldod.

Raha ja raha lähendeid kajastatakse finantsseisundi aruandes amortiseeritud soetusmaksumuses.

Rahavoogude aruandes kasutatakse põhitegevuse rahavoogude kajastamiseks kaudset meetodit. Rahavoogusid finantseerimis- ja investeerimistegevusest kajastatakse otsemeetodil.

Intressid***Sisemine intressimäär***

Intressitulu ja -kulu kajastatakse kasumiaruandes, kasutades sisemise intressi meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul prognoositavad tulevased rahamaksed või -laekumised:

- finantsvara bilansilisse brutojääkmaksumusse; või
- finantskohustise amortiseeritud soetusmaksumusse.

Muude finantsinstrumentide, peale ostetud või väljastatud halvenenud krediitkvaliteediga varade, sisemise intressimäära arvutamisel hindab ettevõtte tuleviku rahavoogusid arvestades kõiki finantsinstrumendi lepingulisi tingimusi, kuid mitte eeldatavat krediitkahju.

Sisemise intressimäära arvutamisel on võetud arvesse tehingukulusid ja -tasusid ning makstud ja saadud tasusid, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Tehingukulud sisaldavad lisanduvaid kulusid, mis on otseselt seotud finantsvara või finantskohustise omandamise või emiteerimisega.

ii. Amortiseeritud soetusmaksumus ja bilansiline brutojääkmaksumus

Finantsvara või finantskohustise amortiseeritud soetusmaksumus on summa, milles finantsvara või finantskohustist mõõdetakse nende esmasel kajastamisel miinus põhiosa tagasimaksed, millele lisandub või millest lahutatakse sisemise intressimäära meetodit kasutades selle algsumma ja lõppsumma vahelt arvestatud kumulatiivne amortisatsioon ja mida finantsvarade suhtes on korrigeeritud eeldatava krediitkahju allahindlusega. Finantsvara bilansiline brutojääkmaksumus on finantsvara amortiseeritud soetusmaksumus enne eeldatava krediitkahju allahindlusega korrigeerimist.

iii. Intressitulude ja -kulude arvestus

Finantsvara või finantskohustise sisemine intressimäär arvutatakse finantsvara või finantskohustise esmase kajastamise hetkel. Intressitulude ja -kulude leidmisel kohaldatakse sisemist intressimäära vara bilansilisele brutojääkmaksumusele (kui vara ei ole halvenenud krediitkvaliteediga) või kohustise amortiseeritud soetusmaksumusele. Ujuva intressimääraga instrumentide rahavoogude perioodilise ümberhindamise tulemusena korrigeeritakse sisemist intressimäära, et peegeldada liikumisi turu intressimäärades. Samuti korrigeeritakse sisemist intressimäära õiglase väärtuse riskimaandamise korrigeerimiseks kuupäeval, mil algab riskimaandamise korrektsiooni amortiseerimine.

Seevastu finantsvara puhul, mille krediitkvaliteet on pärast esmast kajastamist halvenenud, arvestatakse intressitulu sisemise intressimäära kohaldamisega finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusele. Kui vara ei ole enam halvenenud krediitkvaliteediga, hakatakse intressitulu jälle brutosumma alusel arvestama.

Finantsvara puhul, mis oli esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga, arvestatakse intressitulu krediidiga korrigeeritud sisemise intressimäära kohaldamisega vara amortiseeritud soetusmaksumusele. Intressitulu ei hakata uuesti brutosumma alusel arvestama, isegi kui vara krediidirisk paraneb.

iv. Esitus

Kasumiaruandes ja muus koondkasumis esitatud sisemise intressimäära meetodil arvestatud intressitulu sisaldab amortiseeritud soetusmaksumuse alusel mõõdetud finantsvarade ja finantskohustiste intressi.

Kasumiaruandes ja muus koondkasumis esitatud intressikulu sisaldab amortiseeritud soetusmaksumuse alusel mõõdetud finantskohustisi.

Teenus- ja vahendustasud

Teenus- ja vahendustasude tulud ja kulud, mis on finantsvara või finantskohustise sisemise intressimäära lahutamatud osad, sisalduvad sisemises intressimääras.

Muud teenus- ja vahendustasude tulud (nt kontohalduse tasud) kajastatakse siis, kui vastavad teenused osutatakse.

Muud teenus- ja vahendustasude kulud on peamiselt seotud tehingu- ja teenustasudega, mis kantakse teenuste saamisel kuludesse.

Finantsvarad ja finantskohustised***Kajastamine ja esmane mõõtmine***

Ettevõtte kajastab laene ja ettemakseid esmalt nende tekkimise kuupäeval. Kõik muud finantsinstrumendid kajastatakse kauplemisskuupäeval, mis on see kuupäev, mil ettevõttest saab instrumendi osas sõlmitud lepingu pool.

Finantsvara või finantskohustist mõõdetakse esmalt õiglases väärtuses, millele õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamata objekti korral lisanduvad selle soetamise või emiteerimisega otseselt seotud tehingukulud. Finantsinstrumendi õiglane väärtus esmasel kajastamisel on üldjuhul selle tehinguhind.

ii. Klassifitseerimine**Finantsvara**

Finantsvara klassifitseeritakse esmasel kajastamisel amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetuna.

Finantsvara mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud ja seda pole mõõdetud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on hoida vara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks; ja
- finantsvara lepingujärgsete tingimuste kohaselt tekivad konkreetsetel kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Võlainstrumenti mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ainult siis, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud ja seda pole mõõdetud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk saavutatakse lepingupõhiste rahavoogude kogumise ja finantsvarade müümisega; ja
- finantsvara lepingujärgsete tingimuste kohaselt tekivad konkreetsetel kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Kauplemiseks mittehoitava omakapitali investeringu esmasel kajastamisel võib ettevõtte tagasivõtmatult otsustada edasisi õiglase väärtuse muutuseid muus koondkasumis kajastada. Valik tehakse iga investeringu alusel eraldi.

Kõiki muid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Lisaks võib ettevõtte esmasel kajastamisel tagasivõtmatult määratleda finantsvara, mis muul moel vastab amortiseeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõtmise nõuetele, kui see vastasel juhul elimineerib tekkiva arvestuse mittevastavuse või vähendab seda oluliselt.

Ärimudeli hindamine

Ettevõtte annab hinnangu sellise ärimudeli eesmärgi kohta, mille puhul vara hoitakse portfelli tasandil, kuna see kajastab kõige paremini viisi, kuidas äri juhitakse ja kuidas juhtkonnale teavet esitatakse. Arvesse võetud teave sisaldab:

- portfellile kehtestatud põhimõtteid ja eesmärgi ning nende põhimõtete toimimist praktikas. Eelkõige see, kas juhtkonna strateegia keskendub lepingulise intressitulu teenimisele, konkreetse intressiprofiili säilitamisele, finantsvarade kestuse ja neid varasid rahastavate kohustuste kestuse vastavusse viimisele või rahavoogude realiseerimisele varade müügi kaudu;
- seda, kuidas portfelli tulemuslikkust hinnatakse ja kuidas ettevõtte juhtkonda sellest teavitatakse;
- riske, mis mõjutavad ärimudeli tulemuslikkust ning nende riskide maandamise strateegiat;
- eelmiste perioodide müügi sagedust, mahtu ja ajastust, sellise müügi põhjuseid ja ootusi tulevase müügitgevuse kohta. Seda teavet müügitgevuse kohta ei võeta arvesse eraldi, vaid osana üldisest hinnangust selle kohta, kuidas saavutatakse ettevõttele seatud eesmärk finantsvarade haldamisel ja kuidas realiseeritakse rahavoogusid.

Ettevõtte eraklientide äri hõlmab klientidele antud laene, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks. Eraklientide äris antud laenud koosnevad järelmaksust, arvelduskrediidist ja krediitdilepingutest.

Hinnang, kas lepingupõhised rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed (SPPI)

Käesolevas hinnangus on „põhisumma“ määratletud kui finantsvara õiglane väärtus esmasel kajastamisel. „Intressi“ on tasu raha ajaväärtuse ja krediidiriski eest, mis on seotud teatud ajavahemiku jooksul tasumata põhisummaga, ning muude põhiliste laenuriskide ja -kulude ning kasumimarginaali eest.

Hinnates, kas lepingulised rahavood on SPPI, võtab ettevõtte arvesse instrumendi lepingutingimusi. See hõlmab hinnangut selle kohta, kas finantsvara sisaldab lepingutingimust, mis võib muuta lepinguliste rahavoogude ajastust või summat selliselt, et see ei vasta enam sellele tingimusele. Hinnangu andmisel võtab ettevõtte arvesse:

- tingimuslikke sündmusi, mis muudavad rahavoogude summat ja ajastust;
- finantsvõimenduse omadusi;
- ennetähtaegse tagastamise ja pikendamise tingimusi;
- tingimusi, mis piiravad ettevõtte nõuet rahavoogudele teatud varadest; ja
- tegureid, mis muudavad raha ajaväärtuse arvestamist.

Kõik ettevõtte finantsvarad vastavad SPPI kriteeriumile.

Ümberliigitamine

Finantsvarasid ei liigitata pärast nende esmast kajastamist ümber, välja arvatud pärast seda, kui ettevõtte muudab oma finantsvarade juhtimise ärimudelit.

iii. Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Ettevõtte lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingulised õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või kui ta võõrandab lepingupõhiste rahavoogude saamise õigused tehingus, milles võõrandatakse sisuliselt kõik finantsvaraga seotud riskid ja vara omamisega seotud hüvesid või milles ettevõtte ei võõranda ega säilita olulisel määral kõiki riske ja omamisega seotud hüvesid ning milles ta ei säilita kontrolli finantsvara üle.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel kajastatakse vara bilansilise maksumuse (või vara osale, mille kajastamine lõpetatakse, vastava bilansilise maksumuse) ja (i) saadud tasu summa (sh mistahes saadud uus vara miinus võetud uus kohustis) ja (ii) muus koondkasumis kajastatud mistahes kumulatiivse kasumi või kahjumi vahe kasumiaruandes.

Tehingutes, milles ettevõtte võõrandab oma raamatupidamise aastaaruandes kajastatud vara, kuid säilitab kõik või olulised võõrandatud varaga seotud riskid ja hüved, ei lõpeta ettevõtte võõrandatud varade kajastamist.

Finantskohustised

Ettevõtte lõpetab finantskohustise kajastamise, kui tema lepingulised kohustused on täidetud, tühistatud või lõppenud.

iv. Finantsvarade ja finantskohustiste muudatused

Finantsvara

Kui finantsvara tingimusi muudetakse, siis hindab ettevõtte, kas muudetud varast tulenevad rahavood on oluliselt erinevad.

Kui rahavood on oluliselt erinevad, siis loetakse lepingupõhised õigused algsest finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppenuks. Sellisel juhul lõpetatakse algse finantsvara kajastamine ja uus finantsvara kajastatakse õiglases väärtuses, millele liidetakse mistahes asjakohased tehingukulud. Muudatusega seoses saadud mistahes tasud kajastatakse järgmiselt:

- tasud, mida arvestatakse uue vara õiglase väärtuse määramisel ja tasud, mis kujutavad endast asjakohaste tehingukulude hüvitamist, võetakse arvesse vara esmasel mõõtmisel;
- teised tasud sisalduvad kasumiaruandes osana kajastamise lõpetamisel saadud kasumist või kahjumist.

Kui rahavooge laenusaaaja rahaliste raskuste korral muudetakse, siis tavaliselt on sellise muutmise eesmärk esialgsete lepingutingimuste jõustamise maksimeerimine, mitte oluliselt erinevate tingimustega uue vara tekitamine. Kui ettevõtte kavatses finantsvara muuta viisil, mis toob kaasa rahavoogudest loobumise, siis kaalub ta esmalt, kas osa varast tuleks enne muudatuse toimumist maha kanda. Selline lähenemine mõjutab kvantitatiivse hindamise tulemust ning tähendab, et tavaliselt ei ole kajastamise lõpetamise kriteeriumid sellistel juhtudel täidetud.

Kui amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvara või õiglane väärtus muutustega läbi koondkasumi aruande ei vii finantsvara kajastamise lõpetamiseni, siis arvestab ettevõtte kõigepealt ümber finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse, kasutades selleks vara esialgset sisemist intressimäära ja kajastab saadud korrektsiooni muudatuse kasumi või kahjumina kasumiaruandes. Ujuva intressimääraga finantsvara korral korrigeeritakse muudatuse kasumi või kahjumi arvestamiseks kasutatud sisemist intressimäära, et see peegeldaks turutingimusi muudatuse tegemise ajal. Mistahes kantud kulud või tasud ning saadud muudatustasud korrigeerivad muudetud finantsvara bilansilist brutojääkmaksumust ja amortiseeritakse muudetud finantsvara järelejäänud tähtaja jooksul.

Kui selline muudatus tehakse laenusaaaja rahaliste raskuste tõttu (vt allpool toodud osa „väärtuse langus“), siis esitatakse kasum ja kahjum koos vara väärtuse langusest tekkinud kahjumiga. Muudel juhtudel esitatakse seda intressituluna, mis on arvestatud sisemise intressimäära meetodi abil.

Finantskohustised

Ettevõtte lõpetab finantskohustise kajastamise, kui lepingutingimusi muudetakse ja uued rahavood finantskohustisest on oluliselt erinevad. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinev uus finantskohustus õiglases väärtuses. Lõpetatud finantskohustise või teisele osapoolale võõrandatud finantskohustise (või finantskohustise osa) bilansilise maksumuse ja makstud tasu vahet, sealhulgas üleantud mitterahalist vara või ülevõetud kohustusi, kajastatakse kasumiaruandes.

Kui finantskohustise muutmist ei arvestata kajastamise lõpetamisena, siis arvestatakse kohustise amortiseeritud soetusmaksumus ümber diskonteerides selleks muudetud rahavooge esialgse sisemise intressimääraga ja kajastades saadud kasumit või kahjumi kasumiaruandes. Ujuva intressimääraga finantskohustiste korral korrigeeritakse muudatuse kasumi või kahjumi arvestamiseks kasutatud sisemist intressimäära, et see peegeldaks turutingimusi muudatuse tegemise ajal. Mistahes kulusid ja tasusid kajastatakse kohustise bilansilise maksumuse korrigeerimisena ja amortiseeritakse muudetud finantskohustise järelejäänud tähtaja jooksul arvestades selleks ümber instrumendi sisemise intressimäära.

v. Tasaarveldus

Finantsvara ja -kohustised tasaarvestatakse ning netosummat kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui on olemas seaduslikult jõustatav õigus kajastatud summasid tasaarvestada ning on tekkinud kavatsus netosummades arveldada või vara realiseerida ning samal ajal kohustist täita.

Tulusid ja kulusid kajastatakse netosummas ainult siis, kui see on IFRS-i standarditega lubatud.

vi. Õiglase väärtuse määramine

Õiglane väärtus on hind, mis saadakse vara müümisel või tuleks tasuda kohustise võõrandamisel turuosaliste vahel hindamiskuupäeval toimuva korrapärase tehingu käigus või, selle puudumisel, kõige soodsamal turul, millele ettevõtte vastaval kuupäeval ligi pääseb. Kohustise õiglane väärtus peegeldab selle mittetäitmise riski.

Kui see on kättesaadav, siis kasutab ettevõtte instrumendi õiglase väärtuse hindamiseks selle instrumendi aktiivsel turul noteeritud hinda. Turg loetakse aktiivseks, kui vara või kohustisega tehtavad tehingud toimuvad piisavalt sageli ja mahus, mis on piisav pideva hinnainfo andmiseks.

Kui aktiivsel turul noteeritud hinda ei ole, siis kasutab ettevõtte hindamismeetodeid, mis võimaldavad maksimaalselt ära kasutada asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimeerida mittejälgitavate sisendite kasutamist. Valitud hindamismeetod hõlmab kõiki tegureid, mida turuosalistel tehingu hinnastamisel arvestaksid.

Finantsinstrumendi õiglase väärtuse parimaks tõendiks esmasel kajastamisel on tavaliselt tehinguhind – st antud või saadud tasu õiglane väärtus. Kui ettevõtte teeb kindlaks, et õiglane väärtus algsel kajastamisel erineb tehinguhinnast ja õiglast väärtust ei tõenda identse vara või kohustise noteeritud hind aktiivsel turul ning see ei põhine hindamistehnikal, milles mittejälgitavaid sisendeid hinnatakse vahe suhtes ebaoluliseks, siis finantsinstrumenti mõõdetakse algselt õiglases väärtuses ja korrigeeritakse, et lükata edasi esmasel kajastamisel mõõdetud õiglase väärtuse ja tehinguhinna vahelist erinevust. Edaspidi kajastatakse seda vahet põhjendatult kasumiaruandes instrumendi kehtivusaja jooksul, aga mitte hiljem kui ajal, mil jälgitavad turuandmed hinnangut täielikult toetavad või tehing lõpule viiakse.

Ettevõtte kajastab ülekanded õiglase väärtuse hierarhia tasemete vahel aruandeperioodi, mille jooksul muutus aset leidis, lõpu seisuga.

vii. Väärtuse langus

Ettevõtte kajastab järgmiste instrumentide, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, eeldatava krediidikahju allahindlusi:

- finantsvarad, mis on võlainstrumentid.

Ettevõtte mõõdab kahju allahindlusi kehtivusaja eeldatava krediidikahjuga võrdses summas, välja arvatud järgmiste instrumentide korral, mille puhul seda mõõdetakse 12 kuu eeldatava krediidikahjuna:

- finantsinstrumentid, mille krediidirisk ei ole alates nende esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud.

12 kuu eeldatav krediidikahju on instrumendi kehtivusaja eeldatava krediidikahju osa, mis vastab finantsinstrumendiga seotud kohustuste täitmata jätmise tagajärjel 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva tekkida võivale eeldatavale krediidikahjule. Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse 12 kuu eeldatav krediidikahju, nimetatakse „1. etapi finantsinstrumentideks“. 1. etapi finantsinstrumentide krediidirisk ei ole nende esmasest kajastamisest alates oluliselt kasvanud ja nende väärtus ei ole krediidiriski tõttu langenud ning neid ei ole restruktureeritud, tagasimakseperioodita nõudeid ei ole kaasatud.

Kehtivusaja eeldatav krediidikahju on eeldatav krediidikahju, mis tuleneb kõikidest võimalikest täitmata jätmistest finantsinstrumendi kehtivusaja või riskipositsiooni maksimaalse lepinguperioodi jooksul. Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse kehtivusaja eeldatav krediidikahju, kuid mille krediidikvaliteet ei ole halvenenud, nimetatakse „2. etapi finantsinstrumentideks“. 2. etapi finantsinstrumentid on need, mille krediidirisk on nende esmasest kajastamisest alates oluliselt kasvanud, aga mille väärtus ei ole krediidikahju tõttu langenud.

Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse kehtivusaja eeldatav krediidikahju ja mille krediidikvaliteet on halvenenud, nimetatakse „3. etapi finantsinstrumentideks“.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine

Eeldatav krediidikahju on tõenäosusega kaalutud krediidikahju hinnang. Seda mõõdetakse järgmiselt:

- *finantsinstrumendid, mille krediidikvaliteet ei ole aruandekuupäeva seisuga halvenenud*: kõigi raha puudujääkide nüüdisväärtusena (st lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate lepinguliste rahavoogude ja ettevõtte poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude vahe);
- *aruandekuupäeva seisuga halvenenud krediidikvaliteediga finantsvarad*: bilansilise brutojääkmaksumuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahena.

Tulevaste rahavoogude diskonteerimisel kasutatakse järgmisi diskontomäärasid:

- *finantsvarad*: esialgne sisemine intressimäär või selle lähiväärtus.

Halvenenud krediitkvaliteediga finantsvarad

Igal aruandekuupäeval hindab ettevõtte, kas amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad on krediidiriski tõttu langenud väärtusega finantsvarad, mida nimetatakse „3. etapi finantsvaradeks“. Finantsvara on halvenenud krediitkvaliteediga, kui on aset leidnud üks või mitu sündmust, millel on negatiivne mõju finantsvara hinnanguliste tulevastele rahavoogudele.

Tõendid selle kohta, et finantsvara krediitkvaliteet on halvenenud, hõlmavad järgmisi jälgitavaid andmeid:

- laenusaaja olulised rahalised raskused;
- lepingu rikkumine, näiteks makseviivitus või üle 90 päeva tähtjaks tasumata maksed;
- on tõenäoline, et laenusaaja läheb pankrotti või muul moel rahaliselt reorganiseerimisele.

Laenusaaja olukorra halvenemise tõttu uuesti läbiräägitud tingimustega laenu peetakse tavapäraselt halvenenud krediitkvaliteediga laenuks, välja arvatud kui on olemas tõendid, et lepingupõhiste rahavoogude mittersaamise risk on oluliselt vähenenud ja puuduvad ka muud väärtuse languse tunnused.

Eeldatava krediitkahju eraldise esitamine finantsseisundi aruandes

Eeldatava krediitkahju allahindlusi esitatakse finantsseisundi aruandes järgmiselt:

- *amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvarad:* varade bilansilise brutojääkmaksumuse mahaarvamisenä;

Mahakandmine

Laenud kantakse (osaliselt või täielikult) maha, kui finantsvara täielik või osaline tagasisaamine ei ole tõenäoline. Seda enamasti juhul, kui ettevõtte või tema võlgade sissenõudja teeb kindlaks, et laenusaajal puuduvad vahendid või tuluvõimalikad, mis võiksid genereerida mahakandmisele minevate summade tagastamiseks rahavooge.

Varem maha kantud summade tagasimaksed kajastatakse raha laekumisel ja kajastatakse kasumiaruandes ja OCI-s „muude tulude“ all.

Amortiseeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum

Laenud, mis müüakse ettevõttevõlalistele isikutele pärast nende lõpetamist maksetingimuste mittetäitmise tõttu kustutatakse laenuõuetest.

Müüdud laenudest saadud müügitulu kajastatakse kasumiaruande kaudu.

Materiaalne põhivara***i. Kajastamine ja mõõtmine***

Materiaalse põhivara objekte kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja akumulieeritud kahjumid väärtuse langusest.

Kui materiaalse põhivara olulistel osadel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need arvele eraldi põhivara objektidena (põhikomponentidena).

Materiaalse põhivara objekti käsutamisest saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes muu tuluna.

ii. Hilisemad kulud

Hilisemad kulutused kapitaliseeritakse üksnes juhul, kui on tõenäoline, et kulutustega seotud tulevase majandusliku kasu saab ettevõtte. Jooksvad remondi- ja hooldustööd kantakse kuludesse nende teostamisel.

iii. Kulum

Kulumit arvestatakse lineaarselt materiaalse põhivara maksumuse maha kandmiseks nende hinnangulise jääkväärtuseni varade eeldatava kasuliku eluea jooksul ja seda kajastatakse üldiselt kasumiaruandes.

Materiaalse põhivara hinnanguline kasulik eluiga jooksval ja võrdlusperioodil on järgmine:

- arvutid ja arvutiseadmed 3–5 aastat
- muu materiaalne põhivara 5–10 aastat

Amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandeaastal ja vajadusel neid korrigeeritakse.

Immateriaalne põhivara

i. Kajastamine ja mõõtmine

Ettevõtte soetatud immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja akumulieeritud kahjum vara väärtuse langusest.

ii. Hilisemad kulud

Immateriaalse põhivaraga seotud hilisemad kulutused kapitaliseeritakse üksnes siis, kui need suurendavad konkreetsest varast saadavat tulevast majanduslikku kasu. Kõik muud kulutused kajastatakse kasumiaruandes nende tekkimisel.

iii. Amortisatsioon

Immateriaalset põhivara amortiseeritakse kasumiaruandes lineaarselt selle eeldatava kasuliku eluea jooksul alates hetkest, mil see on kasutusvalmis. Immateriaalse põhivara eeldatav kasulik eluiga jooksval ja võrdlusperioodidel on 5-10 aastat.

Amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ja vajadusel neid korrigeeritakse.

Mittefinantsvara väärtuse langus

Ettevõtte vaatab igal aruandekuupäeval oma mittefinantsvarade bilansilised maksumused üle, et teha kindlaks mistahes väärtuse languse ilmingud. Selliste ilmingute olemasolu korral hinnatakse vara kaetavat väärtust.

Väärtuse languse testimiseks grupeeritakse varad väikseimasse vararühma, mis genereerib jätkuvast kasutusest sissetulevaid rahavooge, mis on suures osas sõltumatud muude varade või raha teenivate üksuste sissetulevatest rahavoogudest.

Vara või raha teeniva üksuse kaetav väärtus on suurem, kui selle kasutusväärtus või õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse prognoositavad tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades maksueelset diskontomäära, mis võtab arvesse raha ajaväärtuse jooksvaid turuhinnanguid ning varale või raha teenivale üksusele iseloomulikke riske.

Väärtuse langus kajastatakse siis, kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab tema kaetavat väärtust.

Väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes.

Töötajate hüvitised

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad töötasu ja sotsiaalkindlustuse makseid, töötamisest tulenevate seaduslike õigustega seotud hüvitisi (puhkusetasu ja muid sarnaseid hüvitisi), kui see leiab eeldatavalt aset 12 kuu jooksul peale perioodi lõppu, mil töötaja töötas. Ettevõtte ei ole töötajatele aktsiaoptsioone.

Eraldised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõtte on aruandekuupäeval minevikusündmuse tõttu tekkinud juriidiline või faktiline kohustus ja on tõenäoline, et kohustuse täitmiseks peab ettevõtte majandusliku kasu arveldamiseks üle kandma ning kohustise suurus on usaldusväärselt hinnatav.

Eraldised kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades selleks intressimäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja kohustisega seotud spetsiifilisi riske. Eraldise summa suurenemist raha ajaväärtuse tõttu kajastatakse finantskuluna.

Kui tingimusliku kohustise realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või sellega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata, mis võivad teatud asjaoludel kohustisteks muutuda, siis avaldatakse see summa raamatupidamise aruande lisades tingimusliku kohustisena.

Tulumaks

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte kasumit tulumaksuga. Tulumaksuga maksustatakse dividendid, töötajate hüvitised, kingitused, annetused, meelelahutuskulud, ettevõtlusega mitteseotud kulud ja siirdehinna korrigeerimine. Eelmiste perioodide jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksustatakse üldjuhul tulumaksumääraga 20/80 väljamakstud dividendide netosummast (mis võrdub 20 protsendiga jaotatava kasumi brutosummast).

Seotud isikud

Ettevõtte peab isikuid seotuks, kui üks kontrollib teist või tal on oluline mõju teise tehtavatele tegevusotsustele. Seotud isikud on:

- omanikud;
- ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmed;
- ülalnimetatud isikute lähedased pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Aruandeperioodi järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad kõik olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad sündmused, mis ilmneseid aruande koostamise ja väljastamiseks kinnitamise kuupäeva vahel, kuid mis on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodidega.

Hilisemad sündmused, mis viitavad pärast aruandekuupäeva tekkinud tingimustele, aga mis mõjutavad oluliselt järgmise majandusaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa nr 3. Finantsriski juhtimine ja ülevaade

Ülevaade

Ettevõtet mõjutavad järgmised finantsinstrumentidest tulenevad riskid:

- krediidirisk;
- likviidsusrisk;
- tururiskid; ja
- operatsioonirisk.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendab võimalikku kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest või soovimatusest täita nõuetekohaselt ESTO ees võetud lepingulisi kohustusi. ESTO krediidirisk tuleneb peamiselt kodumajapidamistele väljastatud laenudest ja nõuetest, vähesel määral ka ettevõtetele ning krediidasutustele väljastatud laenudest ja nõuetest.

ESTO väljastab laene kolmes riigis: Eestis, Leedus ja Lätis. ESTO krediidiriski juhtimist kõikides tegutsemisriikides reguleerivad eelkõige Euroopa tarbijakrediididirektiivi alusel kehtestatud õigusaktid ja juhendid ning neile vastavad ESTO sise-eeskirjad, mille keskseks põhimõtteks on vastutustundlik laenamine. Krediidiriski hulka arwab ESTO ka kontsentratsiooniriski ja riigi krediidiriski. ESTO krediidiriski juhtimisel on oluline ülemääraste riskide vältimine ja riskide maandamine järgmiste meetmetega:

1. väljastatud laenude alla keskmise lepingutähtajad;
2. väljastatud laenude oluliselt alla keskmise lepingusummad;
3. hajutatud portfelli ning piiratud riskikontsentratsioonid;
4. laenude väljastamisel arvestatav optimaalne riski-tulu suhe;
5. kontrollitud riskide võtmine ja riskiprofiili pidev jälgimine;
6. regulaarselt läbi viidavad stressitestid ja stsenaariumianalüüsid.

Riskijuhtimise funktsioon annab vähemalt kord kvartalis ESTO AS-i juhatusale ülevaate krediidiriski piirmäärade järgimise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse koheselt.

- Krediidiriski komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.
- Krediidiriski komisjoni liikmed määrab juhatus.

i. Krediidikvaliteedi analüüs

Järgnevates tabelites on esitatud andmed amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvarade krediidikvaliteedi kohta ilma tagatise ja muid krediidivõimendusi (kui neid on) arvestamata. Tabelis toodud summad kujutavad endast finantsvarade osas bilansilist brutojääkmaksumust, välja arvatud teisiti näidatud.

Mõisteid „1. etapp“, „2. etapp“ ja „3. etapp“ on selgitatud lisa nr 2.6 „Finantsvara ja finantskohustised“ alajaotises „Väärtuse langus“.

(tuhandetes eurodes)

31.12.2023				
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses				
Bilansiline brutojääkmaksumus	52,400	2,066	1,197	55,663
Kahju allahindlus	(226)	(388)	(562)	(1,176)
Bilansiline jääkmaksumus	52,174	1,678	635	54,487
31.12.2022				
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses				
Bilansiline brutojääkmaksumus	42,534	1,698	576	44,808
Kahju allahindlus	(313)	(381)	(206)	(900)
Bilansiline jääkmaksumus	42,221	1,317	370	43,908

Järgmises tabelis on esitatud teave laenuportfelli krediidikvaliteedi kohta, arvestades kahju allahindlus ja mahakandmisest müügi tõttu.

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses		
Bilansiline brutojääkmaksumus	55,663	44,809
Kahju allahindlus	(1,176)	(901)
Bilansiline jääkmaksumus	54,487	43,908

	2023	2022
Klientidele väljastatud laenud	(59,909)	(48,406)
Laenuportfelli mahakandmised	(6,640)	(4,768)
Laenuportfelli mahakandmise /Laenuportfelli väljastamise suhe	11.08%	9.85%

Laenuportfelli brutoväärtus 31.12.2023 seisuga kasvas 24% võrra. Portfelli emissioonid on 2023. aastal oluliselt kasvanud ning ESTO AS säilitab võlgnevuste mahakandmise ja emissiooni suhte peaaegu samal tasemel: 2023. aastal 11,08%, 2022. aastal 9,85%.

Alljärgnevas tabelis on kajastatud kasumiaruandes kajastatud summad ja puhaskahjum, mis tuleneb amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsvarade kajastamise lõpetamisest.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2023	2022
Mahakandmise kulu	(6,640)	(4,768)
Tulu müüdud mahakantud laenudest	3,671	2,953
Kokku	(2,970)	(1,815)

Raha ja raha lähendid

31. detsembri 2023 seisuga oli ettevõttel raha ja raha lähendeid summas 1,477 tuhat eurot (2022: 387 tuhat eurot). Raha ja raha lähendeid hoitakse finantsasutuste vastaspoolte juures, mille reiting Standard & Poor's hinnangul on vähemalt A. ESTO AS raha ja raha lähendid loetakse 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga 1. etapi varadeks.

ii. Eeldatavast krediidikahjust tulenevad summad

Väärtuse languse hindamiseks kasutatud sisendid, eeldused ja meetodid

Vt arvestuspõhimõtete lisa nr 2.6. „Finantsvarade ja finantskohustiste“ alapunkt „Väärtuse langus“.

Krediidiriski oluline suurenemine

Määrates, kas finantsinstrumendi makseviituse risk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, arvestab ettevõtte mõistlikku teavet, mis on asjakohane ja kättesaadav ilma põhjendamatuid kulusi või pingutusi tegemata. See hõlmab nii kvantitatiivset kui kvalitatiivset teavet ja analüüsi, mis põhineb ettevõtte ajaloolisel kogemusel ja krediidi eksperthinnangul ning sisaldab tulevikku vaatavat teavet.

Hindamise eesmärgiks on tuvastada, kas riskipositsiooni puhul on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Krediidiriski olulise suurenemise tuvastamiseks kasutab ettevõtte järgmisi kriteeriume:

- kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad; ja
- vaidlustatav eeldus üle 30 päeva tähtjaks tasumata maksete kohta.

Krediidiriski olulise halvenemise kindlakstegemine

Ettevõtte hindab igal aruandepäeval, kas krediidirisk on esmasest kajastamisest alates oluliselt suurenenud.

Krediidiriski oluline suurenemine ei ole üldjuhul üksikinstrumentide põhjal ilmne enne, kui finantsinstrumendi maksetähtaeg on ületatud. Seda põhjusel, et üksikinstrumentide kohta jooksvalt saadavat ja jälgitavat ajakohast teavet on vähe või pole seda üldse seni, kuni klient lepingtingimusi rikub. See kehtib ettevõtte poolt pakutavate jaelaenude kohta. Nende laenude puhul ei kajastaks hinnang selle kohta, kas krediidirisk on individuaalselt oluliselt suurenenud, pärast esmast kajastamist krediidiriskis toimunud muutusi usaldusväärselt. Seetõttu hindab ettevõtte olulist suurenemist kollektiivsel alusel.

Krediidiriski olulise suurenemise kollektiivseks hindamiseks on finantsinstrumendid rühmitatud vastavalt ühistele krediidiriski tunnustele.

- instrumendi liik;
- laenusaaaja geograafiline asukoht.

Finantsinstrumentide koondamine võib uue teabe kättesaadavusel aja jooksul muutuda.

Vaidlustatava eeldusena arvestab ettevõtte, et krediidirisk ei suurene oluliselt enne, kui vara on üle 30 päeva tähtjaks tasumata. Tähtaja ületamise päevade arvu kindlaksmääramiseks loetakse, mitu päeva on möödunud esimesest ületatud maksetähtajast, mil tervet tasumisele kuuluvat makset ei laekunud. Maksetähtajad määratakse kindlaks arvestamata mistahes maksepuhkust, mida laenusaajal võib olla võimalik kasutada.

Makseviivituse tõenäosuse määratlus

Ettevõtte loeb finantsvara makseviivituses olevaks, kui:

- laenusaaaja tõenäoliselt ei täida oma krediidikohustusi ettevõtte ees täies ulatuses, ilma et ettevõtte kasutaks selliseid toiminguid nagu tagatise realiseerimine (juhul, kui tagatis on olemas);
- laenusaaaja on olulise krediidikohustuse tasumisega ettevõttele viivitanud enam kui 90 päeva.
- On üha tõenäolisem, et laenusaaaja restruktureerib vara pankroti tõttu, kuna laenusaaaja ei ole võimeline oma laenukohustusi tasuma.

Laenusaaaja makseviivituse hindamisel võtab ettevõtte arvesse näitajaid, mis:

- on kvalitatiivsed: nt lepingutingimuste rikkumine;
- põhinevad ettevõttesiseselt väljatöötatud andmetel.

Sisendid finantsinstrumendi makseviivituses olemise hindamiseks ja nende olulisus võivad ajas muutuda, et peegeldada asjaolude muutumist.

Tulevikku vaatava teabe kasutamine

Ettevõtte kasutab tulevikku vaatavat teavet hindamiseks, kas instrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud ja eeldatava krediidikahju mõõtmiseks.

Ettevõtte on tuvastanud ja dokumenteerinud iga finantsinstrumentide portfelli krediidiriski ja krediidikahju võtmetegurid, kasutades ajalooliste andmete analüüsi.

Üksikasjalike IFRS-i suuniste kohaselt peaks tulevikku vaatav krediidikahju arvestus põhinema praeguse ja tulevase makseviivituse tõenäosuse (PD) täpsel hindamisel. Siiski ei ole tõendeid selle kohta, et meil oleks statistiliselt oluline otsene seos ESTO PD ja peamiste makromajanduslike tegurite vahel (P väärtus 0,05). See võib näidata, et pidevalt areneval otsustuspõhimõttel on oluliselt suurem mõju, kui makromajanduslike andmete analüüsil. Ettevõtte hindab pidevalt, kas makromajanduslikud muutujad mõjutavad eeldatavat makseviivituste määra ja testib statistiliselt nende olulisust. Ettevõtte ei ole siiani leidnud seost makromajanduslike andmete ja PD vahel. Ettevõtte jätkab valitud ja teiste makromajanduslike kriteeriumite testimist ja oluliste seoste ilmnemisel lisatakse makronäitajad prognoosi.

Muudetud varad

Laenulepingu tingimusi võib muuta mitmel põhjusel, nagu näiteks muutuvad turutingimused, klientide hoidmine ja muud tegurid, mis ei ole seotud kliendi olemasoleva või võimaliku krediidi halvenemisega. Muudetud tingimustega olemasoleva laenu kajastamine võidakse lõpetada ja uuesti läbiräägitud laenu võidakse kajastada uue laenuna õiglasel väärtuses vastavalt arvestuspõhimõttele „Finantsvarad ja finantskohustised“ alajaotuses „Finantsvarade ja finantskohustiste muudatused“ kehtestatud arvestuspõhimõttele.

Kui muudatus, mis ei ole seotud kliendi praeguse või potentsiaalse krediidikvaliteedi halvenemisega, toob kaasa kajastamise lõpetamise, siis võetakse uus laenusumma arvele 1. etapi laenuna (eeldusel, et selle krediidikvaliteet ei ole sel ajal halvenenud).

Ettevõtte muudab rahalistesse raskustesse sattunud klientide laenu tingimusi (restruktureerimine), et maksimeerida raha tagasisaamise võimalusi ja minimeerida makseviivituse riski. Ettevõtte restruktureerimis põhimõtete kohaselt pakutakse restruktureerimist valikuliselt juhul, kui klient on juba makseviivituses või makseviivituse tekkimise risk on suur ja on tõendatud, et võlgnik on teinud kõik mõistlikud pingutused laenu tagastamiseks esialgsete tingimuste kohaselt ja võib eeldada, et võlgnik suudab muudetud tingimusi täita.

Tingimuste muutmine sisaldab tavaliselt lõpptähtaja pikendamist, intressimaksete ajastuse muutmist ja laenukohustuste tingimuste muutmist.

Restruktureerimine on üldiselt krediidiriski olulise suurenemise kvalitatiivne näitaja ja eeldatav restruktureerimine võib olla tõendiks, et riskipositsioon on halvenenud krediidikvaliteediga. Kliendi maksekäitumine peab teatud aja jooksul järjepidevalt hea olema enne, kui riskipositsiooni ei peeta enam halvenenud krediidikvaliteediga/viivituses olevaks positsiooniks või makseviivituse tõenäosust peetakse selliselt vähenenuks, et see jääb 1. etapi varaks peetava vara 12 kuu makseviivituse tõenäosuse piiridesse.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine

Eeldatava krediidikahju mõõtmise peamised sisendid on tähtaja struktuur ja järgmised muutujad:

- makseviivituse tõenäosus (PD);
- makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD); ja
- riskipositsioonid kohustuste täitmata jätmisel (EAD).

1. etapi riskipositsioonide eeldatava krediidikahju arvutamiseks korrutatakse 12 kuu PD LGD ja EAD-ga. Kehtivusaja eeldatava krediidikahju arvutamiseks korrutatakse kehtivusaja PD LGD ja EAD-ga.

PD on prognoositava ajavahemiku jooksul maksehäire tekkimise tõenäosuse hinnang. PD rühmitatakse toote liigi, tähtaja ületanud päevade ja riskipositsiooni kestuse järgi. PD hinnatakse Markovi ahela põhjal, kus eelneva 6-kuulise perioodi üleminekumaatriksite abil ennustatakse tulevaste kumulatiivsete üleminekute tõenäosust.

LGD on makseviivituse korral tõenäolise kahjumi suurus. Ettevõtte hindab LGD parameetreid makseviivituses klientide vastu varasemalt esitatud nõuete laekumise määra alusel. LGD hinnanguid on kohandatakse erinevate majandusstsenaariumite jaoks. LGD arvutatakse diskonteeritud rahavoogude baasil kasutades diskonteerimise tegurina sisemist intressimäära.

EAD esindab makseviivituse korral eeldatavat riskipositsiooni. Ettevõtte tuletab EAD senisest avatusest vastaspoole riskile ning võimalikest senise summa muutusest, mis on lepingu alusel lubatud ja mis tuleneb amortisatsioonist. Finantsvara EAD on selle bilansiline brutojääkmaksumus rikkumise toimumise ajal. Laenuandmiskohustuste suhtes on EAD-d võimalikud tulevased summad, mis võidakse lepingu alusel kasutusse võtta.

Nagu eelpool kirjeldatud ja eeldusel, et 1. etapi finantsvarade suhtes kasutatakse maksimaalselt 12 kuu PD-d, võtab ettevõtte eeldatava krediidikahju mõõtmisel arvesse makseviivituse riski maksimaalse lepinguperioodi jooksul, mille ajal ta on avatud krediidiriskile. Maksimaalne lepinguperiood kestab kuupäevani, mil ettevõttel on õigus nõuda ettemakse tagastamist laenuandmiskohustus lõpetada.

Kui parameeter modelleeritakse kollektiivsuse alusel, siis rühmitatakse finantsinstrumendid nende ühiste riskitunnuste alusel, milleks võivad muuhulgas olla:

- instrumendi liik;
- krediidiriski tase;
- esmase kajastamise kuupäev;
- lunastustähtajani jäänud aeg;
- tööstusharu; ja
- laenusaaaja geograafiline asukoht.

Järgnevat tabelites on esitatud kahju allahindluse ühildamine algsaldost lõppsaldoni finantsinstrumentide lõikes. Krediidiriski muutustest tingitud ülekannete kindlaksmääramise alus on toodud arvestuspõhimõtetes.

(tuhandetes eurodes)

2023				
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses				
Saldo 1. jaanuaril	313	381	206	901
Kahju allahindluse neto ümberhindamine	-	1	194	195
Lisandumine	313	538	778	1,629
Tagasi makstud finantsvarad	(373)	(485)	(550)	(1,408)
Mahakandmised	(27)	(46)	(67)	(140)
Saldo 31. detsembril	226	388	562	1,176

2022				
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses				
Saldo 1. jaanuaril	209	215	171	595
Kahju allahindluse neto ümberhindamine	1	37	13	51
Lisandumine	426	518	280	1,224
Tagasi makstud finantsvarad	(355)	(430)	(280)	(1,065)
Mahakandmised	33	41	22	96
Saldo 31. detsembril	313	381	206	901

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ESTO maksevõime ei ole lepinguliste kohustuste tähtaegseks täitmiseks piisav ilma märkimisväärseid kulusid kandmata, st, et ESTO ettevõtte ei suuda kehtlikult ja õigeaegselt finantseerida oma tegevust või ei suuda likvideerida oma positsioone lepinguliste kohustuste täitmiseks.

ESTO likviidsuspositsiooni juhtimiseks kasutatakse peamise meetmena varade ja kohustiste lõpptähtaegade ajastuse mittevastavuse analüüsil põhinevat lähenemisviisi. Lisaks maandatakse likviidsusrisiki likviidsusreservide hoidmisega, et olla võimeline katma tähtaegade lõikes tasakaalustamata rahavoogusid. Likviidsusrisiki juhtimise raames fikseeritakse regulaarselt ka peamised likviidsuse suhtarvud ning varade ja kohustiste tähtajalised proportsioonid. ESTO viib läbi likviidsuse stressiteste ning on kehtestanud talitluspidevuse plaani likviidsuskriisi olukorras käitumiseks. Likviidsusrisiki juhtimise meetodikad põhinevad likviidsusrisiki põhimõtetel ja muudel sise-eeskirjadel.

Kõigi oluliste likviidsusnäitajate jaoks on kehtestatud ettevõttesisesed limiidid.

Riski juhtimise funktsioon annab vähemalt kord kvartalis ESTO AS-i juhatusele ülevaate likviidsusriski piirmäärade järgimise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse kohe.

- Likviidsusriski komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.
- Likviidsusriski komisjoni liikmed määrab juhatus.

i. Finantskohustuste ja finantsvarade tähtaegade analüüs

Järgnevas tabelis on toodud ettevõtte finantskohustuste ja finantsvarade järelejäänud lepingulised tähtajad.

(tuhandetes eurodes)

Lepingupõhised rahavood				
Seisuga 31.12.2023	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Bilansiline jääkmaksumus
Finantskohustuste liik				
Antud ja saadud laenud (lisa nr 10)	-	15,156	46,448	43,526
Võlad tarnijatele (lisa nr 11)	811	-	-	811
Muud võlad (lisa nr 11)	90	4,930	-	5,019
Kokku	901	20,086	46,448	49,356
Finantsvara liik				
Raha ja raha lähendid (lisa nr 17)	1,477	-	-	1,477
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 7)	5,861	46,426	8,287	60,574
Muud varad (lisa nr 9)	489	-	-	489
Kokku	7,827	46,426	8,287	62,539
Netopositsioon	6,926	26,340	(38,162)	13,183

(tuhandetes eurodes)

Lepingupõhised rahavood

Seisuga 31.12.2022	Kuni 3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Bilansiline jääkmaksumus
Finantskohustise liik				
Antud ja saadud laenud (lisa nr 10)	-	7,959	33,075	35,432
Võlad tarnijatele (lisa nr 11)	553	-	-	553
Muud võlad (lisa nr 11)	61	1,324	-	1,385
Kokku	614	9,283	33,075	37,370
Finantsvara liik				
Raha ja raha lähendid (lisa nr 17)	387	-	-	387
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 7)	3,565	37,787	2,602	43,955
Muud varad (lisa nr 9)	360	-	-	360
Kokku	4,312	37,787	2,602	44,702
Netopositsioon	3,698	28,504	(30,473)	7,332

Ülaltoodud tabelites toodud summad on saadud järgmiselt.

Finantsinstrumendi liik	Summade arvutamise alus
Finantsvarad ja finantskohustised	Diskonteerimata rahavood, mis sisaldavad hinnangulisi intressimakseid.

ii. Likviidsusreservid

Finantskohustistest tuleneva likviidsusriski maandamiseks omab ESTO muuhulgas likviidset vara, mis koosneb rahast ja raha lähenditest. ESTO leevendab likviidsusriski likviidsusriskikomisjoni kaudu, mis korraldab regulaarseid koosolekuid kord kuus.

ESTO-l on kehtestanud kõigi peamiste likviidsusnäitajate (likviidsuskordajate) sisemised piirmäärad:

- Omakapitali kordaja: mitte vähem, kui 20% laenude mahust

- Omakapitali kordaja säilitamine aitab ESTO-l hoida omavahendeid oma riskivara hulgas, mis muudab ESTO väliste kreditoride jaoks atraktiivsemaks võlakapitali investeerimise väljavaateks.
- Intressikulude kattekordaja (ICR) mitte vähem kui 2,0
 - ICR aitab ESTO-l säilitada kontrolli kapitalikulude ja tegevuskulude üle, mis omakorda muudab ESTO väliste kreditoride jaoks atraktiivsemaks võlakapitali investeerimise väljavaateks
- Rahapuhvri suhe laenuportfelli: mitte vähem, kui 2% laenude mahust
 - Rahapuhvri säilitamine aitab ESTO-l juhtida portfelist ja välistelt kreditoridelt saadud rahavoogude volatiilsust.

Seisuga 31.12.2023 olid omakapitali määra, ICR ja rahapuhvri nõuded täidetud. Seisuga 31.12.2022 oli sularahapuhver alla 2%, muud nõuded olid täidetud.

Tururiskid

Üldjuhul tuleneb tururisk ESTO põhitegevusest, tururiskide võtmine ei ole ESTO põhitegevus. ESTO äritegevuse iseloomust tulenevalt ei ole tal kaubariski ega aktsiariski positsioone. Seega on ainsad tururiski liigid, millele ESTO on oma praeguse äritegevuse tulemusena avatud, intressirisk ja valuutarisk.

Tururisk on risk, et muutused turuhindades, nt intressimäärades või vahetuskurssides, mõjutavad ESTO tulusid või talle kuuluvate finantsinstrumentide väärtust. ESTO tururiski juhtimise eesmärk on maandada ja kontrollida tururiski positsioone vastuvõetavate parameetrite piires, et tagada ESTO maksevõime ja optimeerida samal ajal riskitulu.

Valuutarisk võib tuleneda ühe valuuta hinna muutumisest teise valuuta suhtes. Valuutakursirisk Ettevõttes on minimaalne, kuna ESTO AS tegutseb ainult Eesti turul, kasutades ESTO tegevusvaluutaga sama valuutat – eurot.

i. Intressirisk

Intressirisk on olemasolev või potentsiaalne risk, et ESTO varade ja kohustiste intressimäärade ebasoodsad muutused võivad negatiivselt mõjutada ESTO kasumit ja omakapitali. ESTO on intressiriskile avatud, kui tema peamiste varade ja kohustiste ümberhindamise ajad ja tähtajad on erinevad, kui varade ja kohustiste intressimäärasid saab kohandada erinevate ajavahemike järel või kui varade ja kohustiste struktuur erineb valuutade lõikes. ESTO püüab tagada madala intressiriski, piirates ja ühildades intressitundlike varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegu. Väljastatud laenudelt saadud intressitulu ületab oluliselt saadud laenude eest makstud intressikulu, mis võimaldab tasakaalustada intressiriski võimalikku negatiivset mõju ESTO-le. ESTO jälgib ja juhib intressiriski vastavalt ESTO AS-i likviidsuskomisjoni kehtestatud sisemistele piirmääradele. Piirmäärade järgimiseks võib ESTO kohandada oma laenude intressimäärasid või sõlmida riskimaandamisinstrumente, nagu näiteks intressimäära vahetuslepinguid. ESTO arvestab ja jälgib oma intressiriski pidevalt.

Ettevõtte ei ole aastatel 2023 ja 2022 intressiriski maandamiseks kasutanud riskimaandamisinstrumente.

Peamine mittekaubeldavaid portfelle mõjutav risk on risk saada kahju tuleviku rahavoogude või finantsinstrumentide õiglase väärtuse kõikumistest turuintresside muutumise tõttu.

Allolev tabel võtab kokku Ettevõtte avatud intressimäära riskidele. Tabelis on kajastatud Ettevõtte finantsvarad ja -kohustused bilansilises väärtuses, mis on jaotatud tähtaja järgi.

(tuhandetes eurodes)

31.12.2023	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1-5 aasta jooksul
Fikseeritud intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	60,574	52,287	8,287
Fikseeritud intressiriskiga vara kokku	60,574	52,287	8,287
Fikseeritud intressiriskiga kohustised			
Laenud ja võlakirjad investoritelt	29,095	-	29,095
Fikseeritud intressiriskiga kohustised kokku	29,095	-	29,095
Intressivahe	31,479	52,287	(20,808)
Ujuva intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	-	-	-
Ujuva intressiriskiga vara kokku	-	-	-
Ujuva intressiriskiga kohustised			
Laenud ja võlakirjad investoritelt	14,431	14,431	-
Ujuva intressiriskiga kohustised kokku	14,431	14,431	-
Intressivahe	(14,431)	14,431)	-
31.12.2022	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1-5 aasta jooksul
Fikseeritud intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	43,955	41,352	2,602
Fikseeritud intressiriskiga vara kokku	43,955	41,352	2,602
Fikseeritud intressiriskiga kohustised			
Fikseeritud intressiriskiga kohustised	32,125	3,989	28,136
Fikseeritud intressiriskiga kohustised kokku	32,125	3,989	28,136
Intressivahe	11,829	37,363	(25,534)
Ujuva intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	-	-	-
Ujuva intressiriskiga vara kokku	-	-	-
Ujuva intressiriskiga kohustised			
Laenud ja võlakirjad investoritelt	3,307	3,307	-
Ujuva intressiriskiga kohustised kokku	3,307	3,307	-
Intressivahe	(3,307)	(3,307)	-

Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on risk saada kahju inimeste tegevuse, sisemiste protsesside või süsteemide oodatud viisil mittetoimimise tõttu või väliste sündmuste tagajärjel. Lisaks sisaldab operatsioonirisk õiguslikku riski, vastavusriski ja personaliriski.

Põhilised ESTO-t puudutavad operatsiooniriskid on seotud ESTO märkimisväärse kasvuga. Suurenev töötajate arv, kasvav tehingute maht ja uute toodete turule toomine tähendavad pidevat vajadust uute struktuuride ja protsesside järele, samuti süsteemide arendamist. Operatsiooniriskide juhtimine hõlmab peamiste äriprotsesside kaardistamist, igas protsessis peamiste riskide tuvastamist, piisavate kontrollide rakendamist ning järelkontrolli teostamist. ESTO on juurutanud protsessid intsidentide haldamiseks ja uute toodete heakskiitmiseks ning on kehtestanud talitluspidevuse plaani kriisilukorrale.

Riskijuhtimise funktsioon esitab ESTO AS-i juhatusele vähemalt kord kuus ülevaated operatsiooniriski limitide järgmise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse kohe.

- Operatsiooni- ja vastavusriski komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.

- Operatsiooni- ja vastavusriski komisjoni liikmed määrab juhatus.

Kapitalijuhtimine

ESTO omavahendid võimaldavad katta ootamatuid kahjusid, mida ei ole võimalik vältida või leevendada, ning tagavad, et igal ajal on olemas piisav rahaliste vahendite puhver, et täita kohustusi sidusrühmade ees. Selliselt toimib ESTO kapital kui viimane kaitse riskide eest. Ettevõtte haldab neid kapitalikomponente: omakapital, võõrkapital, käibekapital.

Ettevõtte kapitalijuhtimine põhineb kolmel sambal:

1. tugev likviidsus – rahaposisioon vähemalt 10% laenuportfelli
2. tugev omakapital – omakapitali positsioon vähemalt 20% laenuportfelli
3. mitmekesised ja pikaajalised kapitaliallikad

ESTO ei ole kohustatud hoidma teisi kapitalireserve peale Eesti äriseadustikus sätestatud kapitalinõuete.

ESTO AS-i nõukogu vastutab kapitalistruktuuri üldise planeerimise eest. Asjakohane kapitaliplaneerimine aitab kaasa sellele, et ESTO on hästi varustatud olukorras, kus on vaja lisakapitali, ning tagab piisava puhvri, et toetada kasvu olemasolevatel turgudel ja siseneda uutele turgudele. ESTO kapitaliplaneerimisel võetakse arvesse järgmisi tegureid:

- seadustes ja määrustes nõutud miinimumkapital, sealhulgas puhvrid;
- kapitali tase, mis on vajalik ettenägematuteks olukordadeks ja stressiolukordadeks;
- aktsionäride nõutav tulumäär ja tõhus kapitalijuhtimine;
- kapitali tase, mis on vajalik selleks, et vastaspoolde peaksid ESTO-t usaldusväärseks partneriks ja tagaksid tõhusama juurdepääsu rahastamisturule.

Lisa nr 4. Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglaste väärtuste mõõtmine

Ettevõtte kasutab õiglaste väärtuste mõõtmiseks järgmist õiglase väärtuse hierarhiat, mis peegeldab mõõtmiste tegemisel kasutatud sisendite olulisust.

- *1. tase:* identsete instrumentide (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel
- *2. tase:* sisendid, mis ei ole 1. taseme alla kuuluvad noteeritud hinnad ja mis on instrumentide puhul kas otse või kaudselt jälgitavad. Sellesse kategooriasse kuuluvad instrumendid, mille hindamiseks kasutatakse: sarnaste instrumentide noteeritud turuhindasid aktiivsetel turgudel; samade või sarnaste instrumentide noteeritud turuhindasid turgudel, mida peetakse vähem aktiivseks; või muid hindamistehnikaid, kus kõik olulised sisendid on turuandmetes otseselt või kaudselt jälgitavad.
- *3. tase:* mittejälgitavad sisendid. Sellesse kategooriasse kuuluvad kõik instrumendid, mille puhul hindamistehnika hõlmab mittejälgitavaid sisendeid ja need mittejälgitavad sisendid mõjutavad instrumendi hindamist olulisel määral. Sellesse kategooriasse kuuluvad instrumendid, mida hinnatakse sarnaste instrumentide noteeritud hindade alusel, mille puhul on instrumentide erinevuste peegeldamiseks vajalikud olulised mittejälgitavad korrigeerimised või eeldused.

Ettevõtte kasutatavad hindamismeetodid hõlmavad nüüdispuhasväärtuse ja diskonteeritud rahavoo meetodit, võrdlust sarnaste instrumentidega, millel on jälgitavad turuhinnad, ning muid hindamismudeleid. Hindamistehnikates kasutatavad eeldused ja sisendid hõlmavad riskivabasis ja võrdlusintressimäärasid, krediidiriski marginaale ja muid diskontomäärade, võlakirjahindade, vahetuskursside ning eeldatavate hinnamuutuste ja korrelatsioonide hindamisel kasutatavad näitajaid.

Hindamistehnikate eesmärk on leida õiglane väärtus, mis peegeldaks vara müümisel saadavat hinda või tuleks tasuda kohustise üleandmisel turuosaliste vahel hindamiskuupäeval toimuva korrapärase tehingu käigus.

Finantsinstrumentide liigitamine ja nende õiglased väärtused

Kõiki ettevõtte finantsvarasid ja kohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes või tingimusliku vara või kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades. Finantsseisundi aruandes kajastatakse ka laenuid ja ettemaksed klientidele, muud viitlaekumised, raha ja raha lähendid, laenuid, võlad tarnijatele, võlad töötajatele ja muud kohustised.

Laenude õiglane väärtus on ettevõtte juhtkonna hinnangul võrdne nende bilansilise maksumusega, kuna lepingute kohaldatavad intressimäärad vastavad turuintressimääradele.

Järgnevas tabelis on analüüsitud finantsvarade ja -kohustiste bilansilist maksumust ja õiglast väärtust, sealhulgas nende õiglase väärtuse tasemeid.

(tuhandetes eurodes)

	Bilansiline jääkmaksumus	Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	Olulised jälgitavad sisendid	Olulised mittejälgitavad sisendid	Õiglane väärtus
	31.12.2023	(1. tase)	(2. tase)	(3. tase)	31.12.2023
Amortiseeritud soetusmaksumuses hinnatav finantsvara					
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 7)	60,574	-	-	11,553	72,127
Muud varad (lisa nr 9)	489	-	-	-	489
Raha ja raha lähendid (lisa nr 17)	1,477	-	-	-	1,477
Immateriaalne põhivara (lisa nr 8)	66	-	-	7	73
Kokku amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatav finantsvara	62,605	-	-	11,560	74,165
Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised					
Antud ja saadud laenud (lisa nr 10)	43,526	-	18,079	-	61,605
Võlad tarnijatele (lisa nr 11)	811	-	-	-	811
Muud võlad (lisa nr 11)	5,019	-	-	-	5,019
Kokku amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised	49,356	-	18,079	-	67,435

(tuhandetes eurodes)

	Bilansiline jääkmaksumus	Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	Olulised jälgitavad sisendid	Olulised mittejälgitavad sisendid	Õiglane väärtus
	31.12.2022	(1. tase)	(2. tase)	(3. tase)	31.12.2022
Amortiseeritud soetusmaksumuses hinnatav finantsvara					
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 7)	43,955	-	-	9,727	53,682
Muud varad (lisa nr 9)	360	-	-	-	360
Raha ja raha lähendid (lisa nr 17)	387	-	-	-	387
Immateriaalne põhivara (lisa nr 8)	85	-	-	8	93
Kokku amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatav finantsvara	44,786	-	-	9,736	54,522
Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised					
Antud ja saadud laenud (lisa nr 10)	35,432	-	5,601	-	41,034
Võlad tarnijatele (lisa nr 11)	553	-	-	-	553
Muud võlad (lisa nr 11)	1,385	-	-	-	1,385
Kokku amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised	37,370	-	5,601	-	42,972

Lisa nr 5. Puhas intressitulu

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Intressitulu		
Laenud ja ettemaksed klientidele	15,622	11,211
Kokku intressitulu	15,622	11,211
Intressikulu		
Võlausaldajatele tasumisele kuuluv intressisumma	(4,493)	(3,206)
Kokku intressikulu	(4,493)	(3,206)
Puhas intressitulu	11,129	8,005

Lisa nr 6. Teenus- ja vahendustasu puhastulu

Teenus- ja vahendustasu tulude jaotus

Järgmises tabelis on klientidega sõlmitud lepingutest saadud teenustasude ja vahendustasude tulud liigendatud teenuseridade kaupa.

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Teenuseliigid		
Muu lepingutega seotud tulu	23	72
Tulu laenude haldustasudest	342	373
Muu tulu laenudelt	1,975	1,215
Kokku teenustasu- ja vahendustasutulu klientidega sõlmitud lepingutest	2,341	1,660
Teenus- ja vahendustasu kulud	(876)	(957)
Teenus- ja vahendustasu puhastulu	1,464	703

Muud laenutulud koosnevad järgmistest tuludest: muud tulud, nagu skoorid, lepingute muutmise tasu klientidelt, ESTO Premiumi liitumistasud, välgmaksete tasud.

Täitmiskohustused ja tulu kajastamise põhimõtted

Kliendiga sõlmitud lepingutest saadavat teenustasu- ja vahendustasu tulusid mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Ettevõtte kajastab tulu siis, kui kontrolli kauba või teenuse üle antakse kliendile üle.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21. 05. 2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Järgnev tabel annab teavet kliendiga sõlmitud lepingutest tulenevate täitmiskohustuste täitmise iseloomu ja ajastuse kohta, sealhulgas oluliste maksetingimuste ja seotud tulu kajastamise põhimõtete kohta.

Teenuseliik	Täitmiskohutuste täitmise iseloom ja ajastus, sh olulised maksetingimused	Tulu kajastamine IFRS 15 kohaselt
Lepingu- ja haldusteenused	Ettevõtte pakub klientidele lepingu- ja haldusteenuseid. Kontohalduse tasud debiteeritakse kliendi kontolt igakuiselt. Teenindustasud debiteeritakse igakuiselt ja need põhinevad fikseeritud määradel.	Konto teenuse- ja teenindustasu tulud kajastatakse aja jooksul vastavalt teenuste osutamisele. Tehingutega seotud tulud kajastatakse tehingu toimumise hetkel.

Lisa nr 7. Laenud ja ettemaksed klientidele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Laenud ja ettemaksed klientidele	61,750	44,855
Miinus väärtuse langusest tulenev allahindlus	(1,176)	(901)
Kokku	60,574	43,955

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21.05.2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenud ja ettemaksed klientidele amortiseeritud soetusmaksumuses

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023			31.12.2022		
	Bilansiline brutojääkmaks umus	Eeldatava krediidik ahju eraldis	Bilansiline jääkmaksu mus	Bilansiline brutojääkmaks umus	Eeldatava krediidik ahju eraldis	Bilansiline jääkmaksu mus
Järelmaks	12,507	(128)	12,380	9,556	(94)	9,463
Muud laenud	6,087	-	6,087	46	-	46
Laenulepin gud	43,151	(1,048)	42,103	35,252	(807)	34,446
Tarbimisla en	4	-	4	-	-	-
Kokku	61,750	(1,176)	60,574	44,855	(901)	43,955

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Lisa nr 8. Immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

	Muu immateriaalne põhivara	Arendustegevuse kulud	Kokku
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 01.01.2022	56	36	92
Lisandumine	44	7	51
Amortisatsioon	(19)	-	(19)
Võõrandamine	-	-	-
Muud muutused	3	(42)	(39)
Kulud 2022. aastal	2	7	9
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2022	(48)	-	(48)
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 31.12.2022	85	-	85
Lisandumine	-	3	3
Amortisatsioon	(22)	-	(22)
Võõrandamine	-	-	-
Muud muutused	-	-	-
Kulud 2023. aastal	-	3	3
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2023	(70)	-	(70)
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 31.12.2023	63	3	66

Lisa nr 9. Muud varad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	489	360
Kokku	489	360

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21. 05. 2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa nr 10. Antud ja saadud laenud

Tagastamata laenude tingimused on järgmised:

(tuhandetes eurodes)

2023

	Maksegraafik					
	31.12.2023	Lühiajalised laenud (12 kuu jooksul)	Pikaajalised laenud (1–5 aasta jooksul)	Intressimäär	Vääring	Tagasimakse- tähtpäev
Laenuleping	25,095	-	25,095	12%	EUR	2025
Platvormilaen	14,431	14,431	-	7-11%	EUR	2024
Allutatud laenuleping	4,000	-	4,000	12%	EUR	2025
Kokku	43,526	14,431	29,095	-	-	-

2022

	Maksegraafik					
	31.12.2022	Lühiajalised laenud (12 kuu jooksul)	Pikaajalised laenud (1–5 aasta jooksul)	Intressimäär	Vääring	Tagasimakse- tähtpäev
Laenuleping	28,125	3,989	24,136	7,5-12%	EUR	2023-2024
Platvormilaen	3,307	3,307	-	7-11%	EUR	2023
Allutatud laenuleping	4,000	-	4,000	12%	EUR	2024
Kokku	35,432	7,296	28,136	-	-	-

Lisateave on esitatud lisas nr 3, lisas nr 4, lisas nr 16.

Antud ja võetud laenude bilansiline väärtus seisuga 31.12.2023 oli 43,526 tuhat eurot.

Ettevõtte on võlausaldajate kohustuste tagamiseks pantinud osa oma tarbijakrediidiportfelli.

Platvormilaenulepingu ja pangalaenulepingu kohaselt peab ettevõtte kvartaalselt järgmisi finantstingimusi täitma: intressikulude kattekordaja ei tohi olla väiksem kui 1.5 ja omakapitali määr ei tohi olla väiksem kui 20%. 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga on finantstingimused ettevõtte poolt täidetud.

Lisa nr 11. Võlad tarnijatele ja muud võlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele	811	553
Kokku võlad tarnijatele	811	553
Võlad töövõtjatele	90	61
Intressivõlad	4,906	1,310
Muud viitvõlad	23	14
Kokku muud võlad	5,019	1,385
Kokku võlad tarnijatele ja muud võlad	5,831	1,938
Lühiajalised	5,831	1,938
Pikaajalised	-	-
Kokku	5,831	1,938

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Lisa nr 12. Maksukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Käibemaks	(22)	-
Üksikisiku tulumaks	-	9
Sotsiaalmaks	30	19
Pensionimakse	1	1
Töötuskindlustusmakse	2	1
Muud maksukohustused	20	11
Kokku	30	41

Lisa nr 13. Aktsiakapital ja reservid

Aktsiakapital

Aktsiakapital summas 99.8 tuhat eurot (31.12.2022: 99.8 tuhat eurot) jaguneb 99800 lihtaktsiaks (31.12.2022: 99800 lihtaktsiat) nimiväärtusega 1 euro (31.12.2022: 1 euro) aktsia kohta.

Jaotamata kasum

Lisateave ettevõtte jaotamata kasumi ja tingimusliku tulumaksukohustuse kohta on toodud lisas nr 18.

Reservid

Omakapitali kaasatud reservid on järgmised:

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Kohustuslik reservkapital	11	11
Kokku	11	11

Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest ja seadusest või põhikirjast tulenevatest muudest ülekannetest kohustuslikku reservkapitali. Kohustusliku reservkapitali suurus on ette nähtud põhikirjaga ja see ei või olla väiksem kui 1/10 aktsiakapitalist. Kohustuslik reservkapital vastas 31.12.2023 ja 31.12.2022 Eesti äriseadustikust tulenevatele nõuetele. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist. Kui reservkapital saavutab põhikirjas ettenähtud suuruse, siis reservkapitali suurendamine lõpetatakse.

Aktsionäride üldkoosoleku otsusega võib reservkapitali kasutada kahjumi katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks, kui seda ei ole võimalik katta ettevõtte piiramatust omakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Ülekurss

Ettevõtte ülekurss seisuga 31.12.2023 oli 155 tuhat eurot (31.12.2022: 155 tuhat eurot). Ettevõtte säilitab praegu kasutamata ülekursi, mis peegeldab tema konservatiivset lähenemist strateegilisele planeerimisele ja ülekursifondide mõistlikku juhtimist.

Lisa nr 14. Muud tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Rendikulud	(94)	(112)
Reklaami- ja turustuskulud	(898)	(743)
IT-kulud	(600)	(567)
Koolitus-, konsultatsiooni- ja auditikulud	(338)	(419)
Side- ja postikulud	(8)	(11)
Transpordikulud	(16)	(19)
Muud tööjõukulud	(21)	(68)
Muud kulud	(49)	(74)
Käibemaks	(384)	(97)
Kokku	(2,407)	(2,111)

Lisa nr 15. Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Palgad ja lisatasud	(774)	(555)
Sotsiaalkindlustusmaksed- ja muud maksud	(260)	(186)
Kokku	(1,034)	(740)
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	29	21
Keskmine töötajate arv töösuhte liigi järgi		
Töölepingu alusel tööle võetud isikute arv	29	21

Lisa nr 16. Seotud osapooled

Saldod seotud isikutega

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Kohustised	Nõuded	Kohustised	Nõuded
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	33,750	6,100	29,275	56
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	263	-	231	-

Laenud

2023

(tuhandetes eurodes)

	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Makstud intressid	Intressimäär	Vääring
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	7,971	7,006	617	13,5%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	7,971	7,006	617	13,5%	EUR
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	-	-	21	12%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	-	-	21	12%	EUR

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

21.05.2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

2022

(tuhandetes eurodes)

	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Makstud intressid	Intressimäär	Vääring
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	13,300	3,344	1,378	12-13,5%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	13,300	3,344	1,378	12-13,5%	EUR
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	-	-	28	12%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	-	-	28	12%	EUR

Lisateave on toodud lisas nr 10.

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale makstavad töötasud ja muud olulised hüvitised

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Töötasud	81	36

Ettevõtte peab isikuid seotuks, kui üks kontrollib teist või tal on oluline mõju teise tehtavatele tegevusotsustele. Seotud isikutega sõlmitud tehingute hulka kuuluvad tehingud aktsionäridega, ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmetega ning üldnimetatud isikute lähedaste pereliikmetega ja nendega seotud ettevõtetega.

Lisa nr 17. Raha ja raha lähendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Pangakontod	1,477	387
Kokku	1,477	387

Lisa nr 18. Tingimuslikud kohustused

Ettevõtte jaotamata kasum aruandeperioodi lõpu seisuga oli 13,640 tuhat eurot (31.12.2022: 7,789 tuhat eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 2,728 tuhat eurot (31.12.2022: 1,558 tuhat eurot), seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 10,912 tuhat eurot (31.12.2022: 6,231 tuhat eurot).

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvutamisel on eeldatud, et 2023. aasta kasumis ja kahjumis kajastatud dividendide ja tulumaksu summa ei tohi ületada aruandeperioodi lõpus jaotatavat kasumit.

Juhatus liikmete allkirjad aastaruandele

Juhatus on koostanud ESTO AS-i majandusaasta aruande ja raamatupidamise aastaruande 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et tegevusaruanne annab tõese ja õiglase ülevaate ettevõtte äritegevusest, finantstulemustest ja finantsseisundist.

Juhatus kinnitab, et nende parima teadmise kohaselt annab finantsaruanne vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele õiglase ülevaate ettevõtte varadest, kohustustest, finantsseisundist ja kasumist või kahjumist.

21.05.2024

Martin Ustaal

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ESTO AS aktsionärile

Arvamus

Oleme auditeerinud ESTO AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023, kasumi- ja muu koondkasumi aruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et

need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Eero Kaup

Vandeaudiitori number 459

Tallinn, 21.05.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	21865318	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6225252
E-posti aadress	info@esto.ee
Veebilehe aadress	www.esto.ee